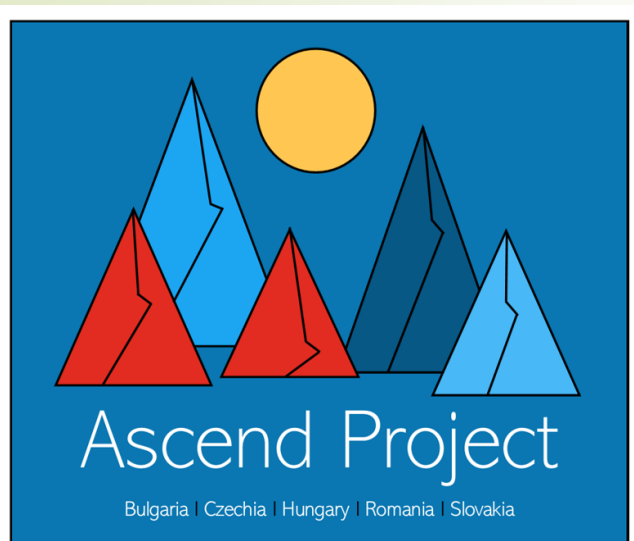

Проучвания и анализи – подготовка за формулиране на проект

Д-р Иван Карагъзов, ЦПИ
София, 03.11.2022

Проучвания за идентифициране на проекти

Трябва да отговорим на следните въпроси:

- Кои са проблемите, които ще решаваме?
- Кои са причините за тези проблеми?
- Към кого е насочен проектът (целевата група)? Кои са заинтересованите страни?
- Кои от тях ще ни помагат и кои ще ни пречат?
- Как да привлечем заинтересованите страни за участие в проекта?
- Какви цели си поставяме да постигнем?
- Постижими (реалистични) ли са целите ни или не? Как можем да постигнем целите на проекта?
- Кой е най-добрият начин да постигнем целите си?
- Ще пристъпим ли към разработването на проекта или не?

Елементи на анализа

- ✓ Проблеми
- ✓ Заинтересовани страни
- ✓ Цели
- ✓ Алтернативи

Стъпки на анализа:

- Определяне на проблема на развитието
- Анализ на причините за проблема
- Определяне на заинтересованите групи лица
- Оценка на нуждите на заинтересованите страни
- Определяне целите на проекта
- Посочване на вариантите за решението на проблема
- Оценка на алтернативните подходи
- Вземане на решение за разработването на проект

Определяне на проблемите

- ✓ За да идентифицираме проблемите, е необходимо да анализираме наличната информация (документи, статистически данни) за състоянието на сектора, региона, целевата група и т.н
- ✓ Допълнителна информация може да бъде събрана чрез следните методи:
 - Дискусии със заинтересованите групи
 - Директни наблюдения
 - Анкетни проучвания
 - Интервюта
- ✓ За определяне на проблемите, ефективно може да се използва метода на **"мозъчна атака"**.

Анализ на проблемите

❖ Анализът на проблема определя недостатъците на реалната ситуация и установява причинно-следствените връзки между съществуващите проблеми.

❖ Анализът се извършва в следната последователност:

- Точно дефиниране на рамката и темата на анализа
- Определяне на основните проблеми на целевите групи
- Предварителна оценка на относителната им важност
- Определяне на взаимните връзки между проблемите
- Подробен анализ на проблемите и връзките между тях

Съставяне на „Дървото на проблемите“

В центъра се поставя централният проблем

- Съществените и директни проблеми, причини за централния проблем се поставят успоредно под него
- Съществените и директни ефекти от централния проблем се поставят успоредно над него
- Проблемите, причини за всеки проблем, се поставят успоредно под него
- Ефектите, произтичащи от всеки ефект се поставят успоредно над него
- Дървото на проблемите се развива до изчерпване на всички проблеми и ефекти

Определяне на заинтересованите страни

- Под **заинтересовани страни** се разбират всички лица, групи хора, институции или фирми, които могат да имат връзка с проекта, могат да имат претенции по отношение вниманието, ресурсите или продуктите на проекта и да могат да бъдат засегнати в положителен или отрицателен смисъл от получените резултати.
- Направете ясно разграничение между това:
- Кои са заинтересованите страни, които по някакъв начин ще бъдат засегнати от изпълнението на проекта?
- Кои са точно тези групи (целеви групи), слоеве от обществото, които ще се възползват пряко от резултатите на проекта?
- Кои са Вашите колеги, партньори, сътрудници, съмишленици, с които ще изпълнявате проекта?

Анализ на заинтересованите страни

По време на анализа трябва да отговорите на следните въпроси:

- Какви очаквания имат заинтересованите страни от реализацията на проекта?
- Какви критерии използват за оценка на проекта от тяхна гледна точка?
- Доколко добре ще се реализира проектът в контекста на техните очаквания и критерии?
- Какъв е вероятният ефект от резултатите на проекта върху заинтересованите страни?
- Какъв може да бъде приносът на всяка заинтересована страна в процеса на изготвяне и изпълнение на проекта?

Оценка на интересите на заинтересованите страни

- Определете значението на заинтересованите страни за решаване на проблема.
- Помислете как и до каква степен решаването на проблема ще засегне всяка от тях.
- Направете сравнение на потенциалите на всяка заинтересована страна да се справи с проблема.
- Намерете къде има сблъсък на интереси.
- Определете приоритета на различните интереси.

Схема за оценка на интересите

“ЗА”	Оценка	Оценка	“ПРОТИВ”
☐ Граждани, които живеят в близост			☐ Собственици на автомобили
☐ Възрастни хора			
☐ Майки с малки деца			
☐ Деца			
☐ Ученици			
☐ Собственици на магазини			☐ Собственици на магазини
☐ Община (социални интереси)			☐ Община (бизнес интереси)

Определяне на целите на проекта

- "Дървото на проблемите" се преобразува в "Дърво на целите", като проблемите се преформулират като позитивни изрази (цели). "Отрицателните ситуации" от диаграмата на проблемите се трансформират в "положителни постижения".
- Преобразуваме връзките причина-ефект във връзки средства-резултати.
- Дървото на целите е методологически подход, който се използва за:
 - ✓ Описване на желаната бъдещата ситуация, когато проблемите са решени с участието на съответните страни;
 - ✓ Проверка на йерархията на целите;
 - ✓ Илюстриране на връзката средства-резултати под формата на диаграма.

Разработване на алтернативни решения

- За решаването на всеки проблем съществуват различни начини (алтернативи).
- Вариантите за решаването на централния проблем и постигането на главната цел са представени от отделните клонове на дървото на целите.
Вариантите представляват различните проектни подходи (проектни стратегии).
- Добре е да проучите различните решения, които вече са прилагани в общността и другаде, да се опитате да откриете колкото може повече алтернативи и след това да прецените коя от тях е най-добрата.
- От основно значение за успешното реализиране на проекта е създаването на подходящ набор от алтернативи, които могат да допринесат за постигане на проектните цели.

Анализ на алтернативите

- Анализът на алтернативите (стратегииите) включва вземане на решение кои от главните и специфичните цели да бъдат включени в проекта, кои да отпаднат и кои да бъдат преформулирани.
- Резултатът е избор на стратегии за постигане на желаните цели.
- След като сте определили алтернативите е необходимо да изработите ясни критерии за оценката им и избор на най-подходящата.
- Критериите могат да бъдат различни в зависимост от характера на проекта.

Ситуационен анализ

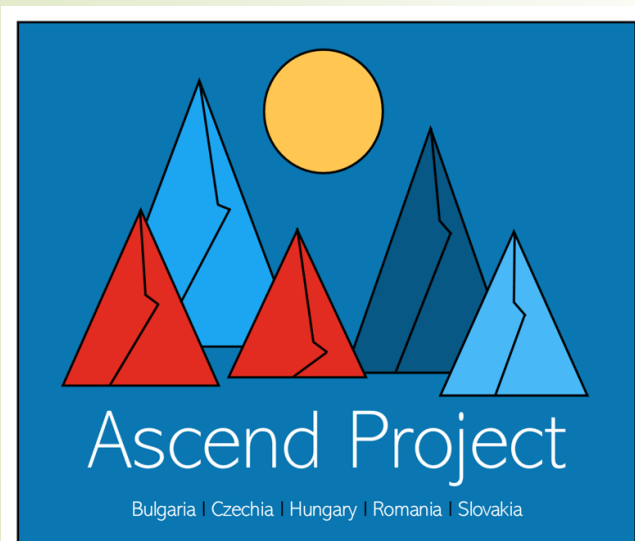

- Формулиране на подход (търсения ефект, темата на проекта);
- Специализация на организацията в реализирането на определен тип проектна дейност (ниша);
- Преценка от страна на организацията на факторите и средата, в която се осъществява даденият проект;
- Оценка на успеха на предходни проекти;
- Възможността за осигуряване на съответните ресурси.

Желанията за реализирането на определен тип проекти следва да се съчетават с професионалната насоченост на организацията, с нейния капацитет да осъществява определен тип дейности.

Благодаря за вниманието!

Д-р Иван Карагъзов, ЦПИ
Координатор „Младежки
дейности“
E-mail:.....

Проект „Възход“ на НСХУБ
E-mail: a4all@mail.bg
Web site: disability.bg